

Deres ref.:

Oslo, 10. februar 2023

HØRINGSUTTALELSE FRA RETTSPOLITISK FORENING – NOU 2022:11 DITT PERSONVERN - VÅRT FELLES ANSVAR

1. Innledning

Rettspolitisk forening (Rpf) er en uavhengig forening bestående av jurister, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Rettspolitisk forening arbeider blant annet for å forsvare rettsstatlige verdier og for å bedre den rettslige situasjonen til sosialt vanskeligstilte grupper.

Foreningen deler Personvernkommisjonens vurdering av utfordringsbildene, og støtter intensjonene bak tiltakene som foreslås i utredningen. Foreningen ønsker å knytte kommentarer til utredningens kapittel 7 og kapittel 9, selv om det også her er slik at foreningen er enige med tiltakene som foreslås.

2. Merknader til kapittel 7 – Personvern i justissektoren

Innenfor justissektoren settes forholdet mellom enkeltpersoners rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, og myndighetenes rett til å gripe inn i den private sfære, på spissen. Foreningen er for det første enige i at kriminalitetsbekjempelse og personvern ikke nødvendigvis vil stå i et spenningsforhold. Det er likevel en kjensgjerning at de to hensynene i mange tilfeller nettopp vil veies mot hverandre – og at hensynet til personvern vil komme tapende ut.

Som kommisjonen skriver, kan sammensetningen av nye metoder for kriminalitetsbekjempelse og utvidede lovhjemler for informasjonsinnhenting sette personvernet under press. Det er viktig at det i slike tilfeller gjøres grundige vurderinger og interesseavveininger, og at resultatet av disse ikke er forhåndsbestemt. Effektiviteten av tiltakene holdt opp mot personvernet må være gjenstand for kritiske og konkrete vurderinger, og lovgiver må rådføre seg med Datatilsynet i tråd med rådføringsplikten. Rettspolitisk forening er helt enige med kommisjonen når de skriver at hensynet til kriminalitetsbekjempelse må vike for hensynet til personvern dersom de ikke kan forenes – altså motsatt av hva som formuleres i merknadene til politiregisterlovens formålsparagraf. En systematisk tilsidesettelse av hensynet til personvern kjennetegner ikke en velfungerende rettsstat.

Rettspolitisk forening støtter videre kommisjonen i deres anbefaling om at det bør nedsettes et utvalg for å utrede metodebruken i justissektoren. Foreningen støtter fullhertet at grensen mellom personvern og kriminalitetsbekjempelse er gjenstand for en åpen debatt.

3. Merknader til kapittel 9 – Forbrukernes personvern, særlig om atferdsbasert markedsføring

Rettspolitisk forening er enig med kommisjonens flertall om at generelt forbud mot atferdsbasert markedsføring bør utredes. En slik utredning bør se nærmere på hvordan atferdsbasert markedsføring fungerer i praksis, og hvorvidt enkelte, særlig inngripende former for atferdsbasert markedsføring bør forbys. Dette kan for eksempel gjelde atferdsbasert markedsføring som baserer seg på sensitive personopplysninger, slik som internettsøk om helsemessige forhold, seksuell orientering, religion eller livssyn. Det er i tillegg en rekke øvrige forhold der atferdsbasert markedsføring kan være særlig skadelig. For eksempel overfor personer med begrensede digitale ferdigheter, som kan bli utsatt for sporing og profilert reklame uten at de forstår at de blir sporet, og uten at de reelt samtykket til slik atferdsbasert markedsføring.

Foreningen erkjenner samtidig at et generelt forbud mot all atferdbasert markedsføring kan være krevende å iverksette. Utredningen bør derfor også se på alternativer til et eventuelt forbud, som sikrer at befolkningen, og spesielt svakere stilte grupper, blir bedre beskyttet mot inngripende atferdsbasert markedsføring enn i dag. Alternativer til forbud kan for eksempel være retningslinjer eller bransjestandarder. Strengere håndhevelse kan også være et godt alternativ til et forbud, for å hindre atferdsbasert markedsføring som allerede er ulovlig etter dagens regelverk.

.....
Eventuelle spørsmål kan rettes til styret i foreninga på e-post styret2@rpf.no.

Med vennlig hilsen

Mathias Gravdehaug og Lars Arnesen
Rettspolitisk forening